

Granskningsrapport

ÖVERSIKTLIG GRANSKNING AV GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING
OCH BALANSKRAVET I ÅRSREDOVISNING 2024
EKSJÖ KOMMUN

Kommunrevisionen Höglandet
| Aneby, Eksjö, Vadstena, Ydre |

Innehållsförteckning

- 1. Sammanfattning1
 - 1.1 Uttalande vid granskning av måluppfyllelse i årsredovisningen.....1
 - 1.2 Uttalande vid granskning av efterlevnad av balanskravet i årsredovisningen1
- 2. Bakgrund2
- 3. Syfte och revisionsfrågor2
- 4. Avgränsning.....3
- 5. Revisionskriterier3
- 6. Metod.....3
- 7. Resultat av granskningen4
 - 7.1 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning.....4
 - 7.2.1 Finansiella mål.....5
 - 7.2.2 Verksamhetsmål.....6
 - 7.2.3 Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning7
 - 7.3 Balanskravet9

1. Sammanfattning

På uppdrag av kommunens revisorer har Kommunrevisionen Höglandet utfört en översiktlig granskning av huruvida Eksjö Kommun har uppfyllt målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning samt efterlevt balanskravet, så som dessa presenteras i årsredovisningen per 31 december 2024.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Kommunrevisionen Höglandets uppdrag är att granska måluppfyllelse och balanskravet i årsredovisningen för att ge revisorerna tillräckligt underlag för sin bedömning.

1.1 Uttalande vid granskning av måluppfyllelse i årsredovisningen

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Det åligger revisorerna att bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Verksamhetsmål

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet är delvis är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

1.2 Uttalande vid granskning av efterlevnad av balanskravet i årsredovisningen

Balanskravet

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

2. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) 12 kap 1 § är kommunens revisorer skyldiga att årligen granska all verksamhet inom styrelse, nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. Revisorerna ska bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen tillräcklig. De ska även bedöma om resultaten i den årsredovisning som behandlats i fullmäktige är förenliga med de mål fullmäktige beslutat, 12 kap. 2§ KL. Uttalandet om detta avges i revisorernas revisionsberättelse, vilken ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av densamma.

I enlighet med 4 kap Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) framgår att årsredovisningen ska inkludera en förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen ska ge en översikt över utvecklingen i kommunens verksamhet. Vidare ska berättelsen innehålla upplysningar om sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen, men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ekonomisk ställning. Detta inkluderar särskilt upplysningar om god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat.

Omfattning av målen och riktlinjerna regleras inte i lag, utan bestäms av fullmäktige i den enskilda kommunen.

Standard för kommunal räkenskapsrevision (KISA), som tagits fram av branschorganisationerna, täcker inte granskning av dessa specifika aspekter. Därför måste en separat granskning beställas för dessa delar vilket utförs av Kommunrevisionen Högländet.

Denna granskning ingår i revisionsplanen för år 2024.

Revisionsobjektet för denna granskning är styrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande. Vår roll som granskare är att utföra granskningen i enlighet med god revisionssed och att ge revisorerna det underlag de behöver för att kunna göra en heltäckande bedömning.

3. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunen har uppfyllt målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning i enlighet med de mål och riktlinjer som fastställts av kommunfullmäktige.
- Kommunens efterlevnad av balanskravet, baserat på de finansiella uppgifter som framgår av årsredovisningen per 31 december 2024.

4. Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2024-12-31.

Granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR och Skyrev. Det innebär att vi planerat och genomfört en översiktlig granskning. En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, tex förskingring.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2025-04-08 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2025-04-24.

5. Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer:

- Kommunallag (2017:725) (KL)
- Lag (2019:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

6. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Översiktlig analys av årsredovisningens förvaltningsberättelse i analysen ingår: fullmäktiges mål och/eller uppdrag i årsbudget och avrapportering av målfyllelse och /eller fullmäktiges särskilda uppdrag i årsredovisning.
- Efterlever balanskravet.

Rapporten är faktakontrollerad av kommunens ekonomichef.

7. Resultat av granskningen

7.1 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering om huruvida målen och riktlinjerna, som specificeras i KL 11 kap 6 § första och andra styckena, har uppnåtts och följts. I vår granskning kommer vi bedöma om förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av dessa mål och riktlinjer, vilket är avgörande för att fastställa om kommunen upprätthåller god ekonomisk hushållning.

Fullmäktige har i budgeten för 2024 (KF 2023-11-02, §202) fastställt finansiella mål och mål för verksamheten för att uppnå god ekonomisk hushållning. För att uppnå god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv finns sex finansiella mål. För att uppnå god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsmässigt perspektiv har kommunens vision och dess tre fokusområden brutits ner till fyra effektmål i kommunprogrammet: Livskvalitet, Attraktivitet, Delaktighet & Samhällsplanering. Effektmålen mäts sedan via 21 indikatorer (ojämnt fördelat) samtliga indikatorer ingår i bedömningen.

Kommentar

Vår samlade bedömning är att förvaltningsberättelsen i allt väsentligt innehåller en utvärdering av målen och riktlinjerna enligt KL 11 kap. 6 §. Vi vill dock uppmärksamma att budgeten för 2024, fastställd av kommunfullmäktige den 2 november 2023 (§202), saknar ett av de sex finansiella mål (*soliditeten för kommunkoncernen*) som redovisas i årsredovisningen. Enligt KL 11 kap. 6 § ska de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning anges i budgeten. Även om det saknade målet tydligt framgår av kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning och redovisas i årsredovisningen, innebär avsaknaden i budgetdokumentet en avvikelse från kraven i KL.

Vi rekommenderar därför att kommunen i kommande budgetprocesser säkerställer att samtliga finansiella mål som ligger till grund för god ekonomisk hushållning och som ska redovisas i årsredovisningen även framgår av budgeten.

7.2.1 Finansiella mål

Tabell redovisning av finansiella mål

Finansiellt mål	Utfall 2024	Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelse 2024	Revisionens kommentar
Utdebiteringen ska vara oförändrad 22,26 kr.	22,26 kr	22,26 kr. Bedöms uppnått	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Årets resultat ska enligt fullmäktiges regler för god ekonomisk hushållning årligen motsvara minst 1,8 % av skatteintäkter och bidrag. I vissa fall kan ett lägre resultat budgeteras om det är förenligt med god ekonomisk hushållning. Dessutom ska utfall och budgeterat resultat över en 10-årsperiod i genomsnitt uppgå till 1,8 %. Årets resultat av skatteintäkter och bidrag budgeteras till: 2024: - 0,6 % 2025: 1,5 % 2026: 2 %	0,0 % 10-års genomsnitt: 2,2%	Årets resultat motsvarar 0,0 % av skatteintäkter och bidrag, vilket överstiger det budgeterat resultatmålet för året på - 0,6 %. Under den senaste tioårsperioden har resultatet i genomsnitt uppgått till 2,2 %, vilket överstiger det genomsnittliga 10-årsmålet på 1,8 %. Bedöms uppnått	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Självfinansieringsgrad: I budgeten för 2024–2026 självfinansieras inte investeringarna fullt ut. Då resultatet sänks minskar utrymmet för investeringar som självfinansieras. Självfinansieringsgraden för: 2024: 54 % 2024–2026 (planperiod): 94% 2017–2026 (10-årsperioden): 120%	65 % 10-års genomsnitt: 125%	Självfinansieringsgraden av investeringar uppgick till 65 % år 2024, vilket innebär att avskrivningar och resultat var lägre än investeringarna. Budgeterad självfinansieringsgrad för året var 54 %, och det finansiella målet har uppfyllts. På både fem- och tioårsbasis har målet om självfinansierade investeringar också uppnåtts, vilket är viktigt för långsiktig hållbarhet. Bedöms uppnått	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Finansiellt sparande: Det finansiella sparande under planperioden är totalt -7,7 mnkr. Det är lägre då resultatet sänks och investeringarna inte sänks i motsvarande grad Per år fördelar sig finansiellt sparande enligt följande: 2024: -17,7 mnkr 2025: 5,0 mnkr 2026: 5,0 mnkr	4,6 mnkr	Finansiellt sparande är det positiva kassaflöde som stärker likviditeten och ökar kommunens handlingsberedskap för investeringar utan lån. År 2024 var kassaflödet 4,6 miljoner kronor, vilket översteg budgetens prognos på -17,7 miljoner kronor. Därmed uppnåddes det finansiella målet för året. Bedöms uppnått	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
Soliditet (kommunen): Enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska soliditeten (<i>exkl pensionsskuld</i>) inte understiga 40 procent för kommunen. Soliditetsmål enligt budget per år: 2024: 43,2% (13,5% inkl. pensionsskuld) 2025: 44,0% (15,7% inkl. pensionsskuld) 2026: 45,2% (19,2 % inkl. pensionsskuld)	43,2 %	Soliditeten 2024-12-31 var 43,2 procent vilket var en mindre ökning med 1,8 procentenheter från 2023 och uppnådde budgeterat soliditetsmål som var 43,2 procent. Bedöms uppnått	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.

Soliditet koncernen: Soliditetsmålet för kommunkoncernen är att den inte ska understiga 30 procent.	34,4 %	Vid bokslut 2024 var soliditeten för kommunkoncernen 34,4 procent, vilket var en mindre sänkning från föregående år. Bedöms uppnått	Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning.
--	--------	--	--

I årsredovisningen redovisar kommunen de finansiella mål som fastställts av fullmäktige. Dessa mål utvärderas genom sex indikatorer och samtliga sex uppnår sina målvärden.

Kommentar

Grundat på vår översiktliga granskning är vår bedömning att återrapporteringen av de finansiella målen i årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande och att resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen.

7.2.2 Verksamhetsmål

Tabell redovisning verksamhetsmål

Effektmål	Antal indikatorer per effektmål	Antal indikatorer som uppnås	Antal indikatorer som delvis uppnås	Antal indikatorer som inte uppnås	Antal indikatorer som inte mäts/bedöms	Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelse
Livskvalitet	8	4	3	1	0	Effektmålet livskvalitet delvis uppnått.
Attraktivitet	5	2	1	2	0	Effektmålet attraktivitet delvis uppnått.
Delaktighet	4	1	2	0	1	Effektmålet delaktighet delvis uppnått.
Samhällsplanering	4	1	2	0	1	Effektmålet samhällsplanering delvis uppnått.
Totalt	21	8	8	3	2	Kommunstyrelsens sammanlagda bedömning är att god ekonomisk hushållning för verksamheten delvis är uppnådd.

I årsredovisningen presenteras en uppföljning och utvärdering av de fastställda verksamhetsmålen. Av de totalt 21 indikatorerna som används för att bedöma måluppfyllelse, uppnår åtta målvärdet, åtta uppnår det delvis, tre uppnår inte målvärdet alls, och för två indikatorer saknas mätdata eller metod för utvärdering. Kommunstyrelsens bedömning är att verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning delvis uppnås under 2024.

Kommentar

Grundat på vår översiktliga granskning bedömer vi att återslagningen av verksamhetsmålen i årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande. Av de granskade effektmålen uppnås samtliga fyra delvis enligt fullmäktiges fastställda verksamhetsmål.

7.2.3 Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen kap 11 § 1 ska kommuner och kommunalförbund ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, och det är kommunfullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer för detta. Kommunfullmäktige har antagit en riktlinje för god ekonomisk hushållning. I riktlinjen specificeras kriterierna för att bedöma om kommunen uppnår god ekonomisk hushållning, vilket görs genom att väga samman finansiella mål med verksamhetsmål som anges i budgeten.

För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt riktlinjen gäller följande:

Sammanvägd bedömning av alla effektmål det vill säga bedömning om god ekonomisk hushållning utifrån det verksamhetsmässiga perspektivet.

- Uppnått: Fler än hälften av effektmålen är uppnådda.
- Delvis uppnått: När den sammanvägda bedömningen varken är uppnådd eller inte uppnådd.
- Inte uppnådd: Fler än hälften av effektmålen är inte uppnådda.

Bedömning av respektive effektmål

- Uppnått: Fler än hälften av indikatorerna till effektmålet är uppnådda.
- Delvis uppnått: När den sammanvägda bedömningen av indikatorerna till effektmålet varken är uppnådda eller inte uppnådda.
- Inte uppnått: Fler än hälften av indikatorerna till effektmålet är inte uppnådda.

Bedömning av indikatorer där målsättningen grundar sig på jämförelse mot ett index (0-100)

- Uppnått: Full måluppfyllelse eller bättre.
- Delvis uppnått: Resultatet är nära uppsatt målnivå (målnivå inom 2 enheter i absolut avvikelse)
- Inte uppnått: När resultatet varken är uppnått eller delvis uppnått.

Bedömning av indikatorer där målsättningen grundar sig på jämförelse mot en volym

- Uppnått: Full måluppfyllelse eller bättre
- Delvis uppnått: Resultatet är nära uppsatt målnivå (måluppfyllelse inom 10 procent)
- Inte uppnått: När resultatet varken är uppnått eller delvis uppnått.

Kommunstyrelsen gör följande bedömning:

- Alla de sex finansiella målen uppnås och den samlade bedömningen är att kommunen har god ekonomisk hushållning ur finansiellt perspektiv.
- Av de fyra effektmålen för verksamheten uppnåddes fyra delvis. Det var varken fler än hälften av effektmålen som var uppnådda eller inte uppnådda. När den sammanvägda bedömningen av effektmålen varken är uppnådd eller inte uppnådd är den sammanvägda bedömningen delvis uppnått.

Kommentar

Grundat på vår översiktliga granskning av kommunstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning har vi inte identifierat några avvikelser som skulle tyda på att utvärderingen inte överensstämmer med kommunfullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vår bedömning är att det finansiella målet är uppnått och att verksamhetsmålen är delvis uppfyllda, i enlighet med kommunens riktlinjer och bedömningskriterier för god ekonomisk hushållning.

7.3 Balanskravet

Enligt kommunallagen ska en kommun göra en avstämning av balanskravet, vilket redovisas i förvaltningsberättelsen. Från och med 2024 ersätts RUR av en ny resultatreserv (RER) enligt ändringar i kommunallagen. Kommuner kan dock fortsätta att använda redan avsatta medel i RUR fram till och med 2033, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. Eksjö kommun har använt RUR för att jämna ut intäkter över konjunkturcykler i enlighet med fullmäktiges beslutade riktlinjer för god ekonomisk hushållning. I årets budget har kommunen beslutat att disponera RUR för att täcka det prognostiserade underskottet och säkerställa att balanskravet uppfylls, i linje med dessa riktlinjer

Tabell balanskravsutredning:

Balanskravsutredning, mnkr	År 2024	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	0,5	22,2	71,4	71,4	47,9
Samtliga realisationsvinster	-2,4	-1,2	-1,9	0,0	-0,3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-1,8	21	69,6	71,4	47,7
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	-7,6	-1,1	-1,3	-3,9
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	1,8				
Årets balanskravsresultat	0,0	13,4	68,4	70,1	43,7
Ackumulerad RUR	-31,3	-33,1	-25,5	-24,4	-23,1

Kommentar

Kommunen redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av årsredovisningen framgår det att kommunens balanskravsresultat uppgår till noll kr efter justeringar och användning av 1,8 mnkr från RuR. Det finns inget negativt balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Eksjö 2025-04-11

Kommunrevisionen Högländet

Jens Eriksson
Revisionschef

Kommunrevisionen Högländet
| Aneby, Eksjö, Vadstena, Ydre |

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Jens Eriksson

Datum: 2025-04-11 16:05

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

A07453089A50DA66BCFB24424110FE7CA4AB7B95692DCF4B5F17B9770E45DCBD